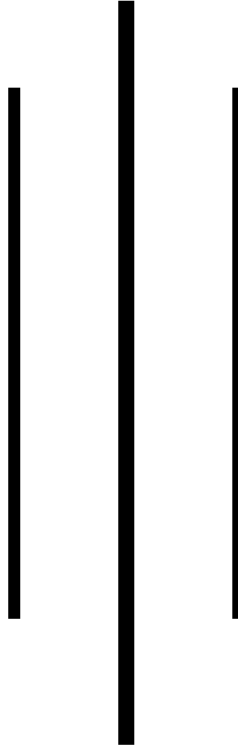

खार्पुनाथ गाँउपालिका कर्मचारीहरुको आचारसंहिता

खार्पुनाथ गाउँपालिका
२०७४

स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको आचारसंहिता, २०७४ प्रस्तावना

स्थानीय तहको शासकीय व्यवस्थालाई बढी जनमुखी, सेवामुखी, जनउत्तरदायी र पारदर्शी तुल्याई जनतालाई सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउन स्थानीय तथा तहलाई विश्वासिलो शासन इकाईका रूपमा स्थापित गर्न कर्मचारीहरूको भूमिका महत्वपूर्ण हुने हुदा लोकतान्त्रिक मूल्यमान्यता, स्वायत्त शासन र विकेन्द्रीकरणका मान्य सिद्धान्तहरूलाई अवलम्बन गर्दै जनभावना अनुकूल कार्य गर्न स्थानीय तहका रीतिहरूको कर्मचारी लागि “स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको आचारसंहिता, २०७४ बनाई” लागु गरेका छौं।

भाग – १ प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस आचारसंहिताको नाम “स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको आचारसंहिता, २०७४ रहेको” छ ।
- (२) यो आचारसंहिता सभाबाट पारित भएका मितिदेखि लागु हुनेछ।

२. परिभाषा :

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यसंहितामा, आचार

- (क) “स्थानीय तह” भन्नाले नेपालको संविधान बमोजिमको गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला सभा सम्भन्नुपर्छ । यस खण्डमा उल्लिखित पालिका भन्नाले खार्पुनाथ गाउँपालिका लाई जनाउनेछ ।
- (ख) “आचारसंहिता” भन्नाले स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको आचारसंहिता, २०७४ लाई जनाउनेछ ।
- (ग) “कर्मचारी” भन्नाले जुनसुकै तवरबाट नियुक्त जुनसुकै भइ श्रोतबाट पारिश्रमिक प्राप्त गर्ने स्थानीय तहमा कार्यरत विभिन्न तहका कर्मचारीहरू समेतलाई सम्भन्नुपर्दछ ।
- (घ) “अनुगमन समिति” भन्नाले यस आचारसंहिता अनुसार गठित अनुगमन समितिलाई सम्भन्नुपर्छ ।
- (ङ) “सभा” भन्नाले स्थानीय तहहरूको सभालाई बुझाउनेछ ।
- (च) “स्थानीय तह प्रमुख” भन्नाले जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख, नगरपालिकाको प्रमुख तथा गाउँपालिकाका अध्यक्षलाई समेत सम्भन्नुपर्छ ।

भाग - २

कर्मचारीका आचारणहरु

३. कर्मचारीहरुलेपालना गर्नु पर्ने सामान्य आचारहरु:

(१) नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता र लाईस्वाभिमान अक्षुण्णराख्न तथा स्थानीय संघीयशासन र विकेन्द्रीकरणका मान्य सिद्धान्तहरु अनुरूप कार्य गर्न कर्मचारीलेदेहायका कार्य गर्न गराउनुहुने छैन ।

(क) कुनै पनि कर्मचारीलेनेपालराष्ट्र विरुद्ध हुने कार्य, राष्ट्रिय गोपनीयता भङ्ग गर्नेकार्य, राष्ट्रिय सुरक्षामा आँच पुराउनेकार्यवा यस्तो कार्यमासहयोग पुराउने कार्यगनु गराउनुहुदैन।

(ख) कुनै पनि कर्मचारीलेनेपालकोसधैँ स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता र स्वाभिमानको अक्षुण्णताको लागि कार्य गर्नु पर्नेछ ।

(ग) कुनैकर्मचारीले पदीयजिम्मेवारी पालना गर्दा सदैव राष्ट्रजनताको बृहत्तर हितलाई ध्यानमा राख्न पर्नेछ ।

(घ) कर्मचारीहरुले संघ प्रदेशस्थानीयरस तह बिचको सु-सम्बन्धमा आँच पुराउने खललवा पार्ने कुनै क्रियाकलाप वा वक्तव्य वा प्रकाशन वा प्रचार प्रसार गर्न पाइने छैन ।

(ङ) स्थानीय स्वायत्तता, स्वशासन र विकेन्द्रीकरणका सिद्धान्त तथा नीतिको विपरित हुने गरी स्थानीय

तहको स्वायत्तता र स्वशासनलाई अनादर गर्ने, निर्वाचितप्रतिजिनधिप्रतिकोजनताप्रतिको उत्तरदायित्वलाई अस्विकार गर्ने,हेलनाअव गर्नेजस्ता कुनै लेख, समाचार, वक्तव्य प्रकाशन वा प्रसारण गर्नुगराउनु हुँदैन ।

(२) कसैको स्वाभिमान र अस्तित्वमा आँच आउने व्यवहार गर्न नहुने,

(क) स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारीहरुले सबैसंग शिष्ट र मर्यादित भाषाको गर्नुपर्नेछ,प्रयोगजनतासंगर हार्दिक, नम्र र आदरपूर्वक व्यवहार गर्नुपर्नेछ ।

(ख) कर्मचारीहरुले स्थानीयतहमा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरूसँग सम्मानजनक व्यवहार गर्ने, शिष्ट भाषाको प्रयोग गर्नुपर्ने तथा एकअर्काकानोवश्यकविषयमा टिकाटिप्पणी गर्नु वा अतिशयोक्तिपूर्ण अभिव्यक्ति दिनु हुँदैन ।

(ग) कर्मचारीहरुले एक अर्काको काम, पेशागत मर्यादा र कार्यगत स्वायत्तताको सम्मान गर्नु पर्ने

(घ) कर्मचारीहरुलेएकअर्काको व्यक्तिगत विषयमाटिका टिप्पणी गर्नु हुँदैनतरस्थानीय तहका कामसँग सम्बन्धित विषयमा स्वस्वरूपमा एक अर्काका कमीकमजोरी तथा सवलपक्षहरुकोपृष्ठपोषण दिन सकिनेछर एक अर्कालाई पदीय काम गर्नमा सहयोग, उत्साह र प्रेरणा प्रदाना गर्नुपर्नेछ

(३) सामाजिक मान्यता विरुद्धका आचारहरु गर्न नहुने,

- (क) कार्यालय समय वा पदीय काम गर्दा मादक वा लागु पदार्थको सेवन गर्नु हुँदैन र कार्यालय तथा सार्वजनिकसभा, समारोह, बैठक, आदि स्थलहरुमा धुम्रपान गर्नु हुँदैन ।
- (ग) सार्वजनिक स्थल तथा खुला ठाउँमा जुवा, तास, बाजि लगाउने, क् फाडखेल्ने आदि जस्ता व्यवहारहरु गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- (घ) मानव अधिकारको हनन ठहरिने, कानूनले बन्देज लगाएका तथा सामाजिक मर्यादा विपरितका कुरीतिहरुले बढावा पाउने व्यवहार गर्नु हुँदैन ।
- (ङ) प्रचलित सामाजिक संस्कारहरु जस्तै, विवाह, ब्रतबन्ध, पास्नी, जन्मोत्सव, भोज भतेर जस्ता कार्यमा तडक भडक गर्नुगराउनु हुँदैन ।
- (च) अरुको सामाजिक संस्कार वा वर्गीय हकहितका विषयहरुमा नकारात्मक टिप्पणी गर्नु हुँदैन ।
- (छ) अन्धविश्वास, अपसंस्कृति, रूढीवाद जस्ता पुरातन एवम् अवैज्ञानिक मान्यता तथा चालचलन र परम्पराका विरुद्धको सामाजिक रुपान्तरण कृत्यामाप्र सक्रिय सहभागिता जनाउनु पर्नेछ ।

(४) लैङ्गिक समानतामा आंच आउने व्यवहार गर्न नहुने :

- (क) कुनै पनि कर्मचारीले फरक लिङ्गका कर्मचारी वा सेवाग्राहीप्रति अस्वस्थनागर्ने, आलोचजिस्क्याउने तथा उनीहरुको मनोबल घटाउने खालका अभिव्यक्ति दिने वादिन लगाउने वा कुनै ललअशि तस्विरहरु प्रदर्शन गर्ने, अनुचित लाभका दृष्टिलोममाक अल्झाउने जस्ता व्यवहार गर्नुगराउनु हुँदैन ।
- (ख) कर्मचारीले लेखेर, बोलेर, भाषण गरेर वा जुनसुकै माध्यमबाट पनिथा पुरुषकामहिलात बीचमा भेदभाव जनाउनेउखान टुक्का वा थेंगो वा शब्दहरुको प्रयोग र सोअनुसारको विभेदपूर्ण ँ गराउनु हुँदैन ।
- (ग) कर्मचारीले बाल श्रमिकराख्नु हुँदैन र समुदायमा बालश्रम वा बालशोषणकाघटनाहरु घटेमा त्यस्ता घटनालाई जानकारीमा आउनासाथ सो कार्यमादुरुत्साहन गर्नु पर्नेछ ।

(४) कर्मचारीकोकार्य क्षेत्रसंग सम्बन्धित(विशेष) आचरणहरु:

- (१) कर्मचारीलेजिम्मेवारीपूर्ण कार्य पर्नेगर्नुतथाकार्यगर्दा गराउँदा प्रचलित कानूनले दिएको अधिकार बाहेकका काम गरिदिन्छु भनी आश्वासन दिन नहुने,
- (क) प्रचलित कानून अनुसार जनतालाई आफ्नोकारक्षेत्रभित्रअधि रही छिटोछरितो प्रकृया वा साधनबाट सेवा वा सूचना प्रदान गर्नुक कर्मचारीकोप्रत्य कर्तव्यछेहुना
- (ख) कुनैपनि कर्मचारीले कानूनले तोके बमोजिमपूर्वजानकारीनदिई आफुलेसवा दिनेक्षेत्रछाडी अन्यत्र जानु हुँदैन ।

- (ग) कर्मचारीले प्रचलित कानूनमा तोकिएकोबढिभ समयका लागि आफ्नो कार्यक्षेत्र नुपदर्छोड कानून बमोजिमआफ्नो पदको अख्तियारी नदिई जानुदैन हु।
- (घ) कानून बमोजिम गर्नुपर्ने काम गर्न वा सेवा दिनका लागि आनाकानी वा ढिलाई गर्ने, जा अनावश्यक भङ्गट थप्ने वा आफ्नो अधिकारक्षेत्र बाहिरको काम गराईदिन्छुभनीआश्वासन वा भरोसा दिनेनस्ता कामहरु गर्नु वा गराउनु हुँदैन ।
- (ङ) कर्मचारीलेकुनै व्यक्ति, संस्था वा समुदायलाईकुनै कार्यक्रम वा योजना स्वीकृत गरी वा गराईदिनेवा भनसुन गरिदिनेआश्वासन दिनु हुँदैन, का नले तोकिएको योजना तर्जुमा प्रकृयाकोदिनुजानकारी निजकोकर्तव्यहुनेछ।
- (च) आफू मातहतका कर्मचारीलाई कार्य जिम्मेवारीको बाँडफाँड वा अधिकार वा सुविधाको प्रयो अन्य कुनै नाममाभेदभाव गर्नु हुँदैन ।

(२) राजनीतिक आस्था एवमसामाजिक भेदभावले बढावा पाउने आचारहरु गर्न नहुने,

- (क) कर्मचारीले कुनैराजनैतिकदलकोपृष्ठपोषण गर्ने,राजनैतिक आस्था वा विचारका आधारमास्थानीय तहका कर्मचारीवा पदाधिकारीहरु वा सेवाग्राही आम नागरिकहरूसंग तेरोमेरोको भावना राखी कु पनि कार्यगर्नु गराउनुदैनहुँ ।
- (ख) कर्मचारीले आफ्नो जिम्मेवारी वहन गर्दा कुनैवा विचार व्यक्त गर्दाकुनै पनि तजाति, धर्म, वर्ण, लिङ्ग, समुदायआदिका जातीय वा धार्मिक भेदभाव जनाउने खालका उखान टुक्का वा कुनै जात वा धर्म, वर्ण समुदायको स्वाभिमानमा आघात पुग्नेलका शब्दहरुकोखा प्रयोग गर्नु हुँदैन र छुवाछुत प्रश्रय दिने व्यवहार गर्नु हुँदैन ।

(३) सेवा सुविधाहरुको सूचना दिनुपर्ने:

स्थानीय तहवाट कर्मचारीले आफूलेकाम गरेकासंस्थामा भएकासेवाहरुकोजानकारी सर्वसाधारणलाई दिनु पर्नेछरसेवाहरुसमानरूपमा लागू हुनेव्यवस्था गरी सोही अनुकुलको व्यवहार गर्नुपर्नेछ ।

(४) अनधिकृत काम गर्न गराउन नहुने :

- (क) प्रचलित कानून बमोजिम आफूलाई प्राप्तधिकारकोअ प्रयोग जे कामका लागि प्राप्त भएको हो सो प्रयोजनका लागिमात्र गर्नुपर्छप्रचलित कानून बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारको प्रयोग वदनियत वा स्वेच्छाचारीरूपमा गर्नु वा गराउनु हुँदैन ।
- (ख) कर्मचारीलेकुनै व्यक्ति वा संस्था वा कार्यालयसंघसंस्थावा वा कर्मचारी वा व्यक्तिलाई अनधिकृत रूपमा काम गराउनु हुँदैन ।

(५) सार्वजनिक सम्पतिको प्रयोग तथा सुविधा सम्बन्धमा :

- (क) कर्मचारीलेआफू वा अन्य कुनै कर्मचारीकोसेवा वा सुविधा वा भत्तावृद्धिगर्नका लागिअनुचितदवाव सिर्जना गर्नु गराउनुदैनहुँ ।

४

(ख) कर्मचारीहरुलेकार्यालयकोकाममा वाहेकमानवीय, आर्थिकर भौतिक स्रोतकोआफू वा अन्य कुनै व्यक्तिबाट प्रयोग वा उपयोग गर्नु वा गराउनुदैन । ह

(ग) स्थानीय तहको सेवा प्राप्त गरे वा सार्वजनिक सम्पतिको प्रयोग गरेवापत कर्मचारी वा अन्य

व्यक्ति वा संस्थाले कानून बमोजिम तिर्नु बुझाउनु पर्नेसेवादस्तुर,कर,शुल्क,भाडा बुझाउनबाट छुट लिनेदिने गरिनिर्णय गर्नु वा गराउनु । हुँदैन

(घ) स्थानीय तहको साधन, श्रोत, नगद वा जिन्सी मास्न, खान, वा दुरुपयोग गर्न वा गराउन हुँदैन । (६) नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णयपालनगर्दागर्नुपर्ने आचारहरु:

(१) स्थानीय तहका कर्मचारीले कुनै निर्णयमा संलग्न हुनुपूर्वकाविवरणहरुदेहायस्थानीय तह समक्ष प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ-

(क) भर्ना प्रकृया, खरिद बिक्री वा ठेक्का पट्टाको निर्णय प्रकृया,सिमकोकुनैदण्डकिजरिवाना वा मिनाहा गर्ने निर्णय प्रकृया, कुनैकोपक्षसंगसम्भौताको म्याद थप वा जीकाखारे विषयमा वा त्यस्तै कुनै निर्णय गर्नुपर्ने विषयसंग सम्बन्धितसंगव्यआफ्नो कुनै स्वार्थ वा वीरिसवा इलेनदेन वा अन्य कुनै प्रकारको- नातासम्बन्ध रहेको कुरा,

(ख) कुनै पेशा वा व्यवसायिकसंघसंस्थामा आफ्नो प्रतिनिधित्व, लगानी, शेयर, हित वा स्वार्थ भएनिहित सोको विवरण र त्यस्तो काममा लगाउने संस्था सम्बन्धी विवरणहरु,

उल्लेखित विषयमा यदि कुनै पक्ष वा विषयसंग सम्बन्ध रहेछ भनेकार्यालय प्रमुखलेत्यस्तोकर्मचारीलाई बैठकको निर्णय प्रकृयामा तटस्थ रहनका लागिनिर्देशगर्नुपर्नेछ ।

(ग) योजनाको छनौट, प्राथमिकिकरण, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकनरपृष्ठपोषणका विषयहरुमा निष्पक्ष रहनुपर्नेछ।

(घ) निर्णय दिनुपर्ने विवादित विषयहरु, नियुक्ति वा सेवा दानेसुविधावा िलिन विषयका कुराहरु पारदर्शीरूपमा गर्नुपर्नेछ ।

(ङ) निर्णय गर्दा कानूनले तोकेकोभिन्न अवधिनिर्णय गर्नुपद छ ।समय नतोकेको स्थाअव रहेछ भने विषयको प्रकृतिरी हेसमय तोकी निर्णय गर्नु पर्नेछ तर निर्णय गर्ने अवधिने लम्बिअवस्था वा गर्न नसकिने अवस्था भएमा सो को जानकारी सम्बन्धितलाईपर्नेछदिनु ।

(च) निर्णय गर्दाकर्मचारीलेराय दिनु पर्नेमा स्पष्ट रूपमा दिनु पर्नेछ,र्णय गर्नेकर्मचारीले सो रायलाईसमेतमध्यनजर गरी निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

(२) कर्मचारीले कुनै पनिविकास निर्माण कार्यको लागि गठन हुने उपभोक्ता समितिको सदस्यमा रही काय गर्नु हुँदैन ।

७. पुरस्कार, उपहार, दान, चन्दा, सुविधा र लाभ ग्रहण गर्ने सम्बन्धमा :

(क) कर्मचारीलेकानून बमोजिम आफ्नो कर्तव्य निर्वाहसिलसिलामागने कसैबाट कुनै प्रकारको नगद वा सेवा सुविधाको रूपमा उपहार, पुरस्कार, चन्दा लिनु हुँदैन त्यस्तो सेवा सुविधा दिनका लागि पार्ने कुनैपनि व्यवहार गर्नु वा गराउनुसमेत हुँदैन

- (ख) स्थानीय निकायसंग कुनै खास विषयमा स्वार्थ निहित भएको वा सम्भाव्य स्वार्थेखिम तथा जासमावेश भएको कुनै पनि व्यक्तिबाट कुनै प्रकारको भोजभतेर, खानपिन, मनोरञ्जन, वसोवास सुवि सुविधा, आदि लिनु वा दिनु हुँदैन।
- (ग) कर्मचारीले संबन्धित स्थानीय तहमा जानकारी नदिई कुनै स्वदेशी वा विदेशी व्यक्ति वा संस्था वा निकायबाट कुनै पनि प्रकारको दानवकस, चन्दा, उपहार स्वीकार गर्नु हुँदैन।
- (घ) संबन्धित स्थानीय तहका लागि गरिने कुनै पनि कामको ठेक्का, टेण्डर, बोलपत्र आफैँनो वा आफू परिवारको कुनै सदस्यको नाममा लिनु हुँदैन।
- (ङ) स्थानीय तहको काम संग सम्बन्ध भएको कुनै व्यक्तिसंग सापटी लिन वा निजको आर्थिक कृतज्ञतामा र्नाप हुँदैन।
- (च) स्थानीय तहको पुर्व स्वीकृत बिना कुनै कम्पनीको बैक वा स्थापना, रजिष्ट्रेसन संचालनको वा काममा भाग लिन हुँदैन।
- (छ) स्थानीय तहको पुर्व स्वीकृति बिना कुनै कामको निमित्त कुनै किसिमको चन्दा माग्न वा चन्दा स्वीकार गर्न वा कुनै किसिमको आर्थिक सहायता लिनु हुँदैन।

८. निर्वाचन आचारसंहिताको पालन गर्नुपर्ने :

- (क) कर्मचारीले आफ्नो ओहदाको आधारमा प्राप्त सुविधाहरु निर्वाचन प्रचार प्रसार वा सोसँग सम् प्रयोजनका लागि आफू वा अरु कसैबाट प्रयोग गर्न वा प्रयोग गर्नका लागि दिनु हुँदैन।
- (ख) कर्मचारीहरुले निर्वाचनका बखत पालन गर्नुपर्ने आचारहरु निर्वाचन तोके आयोगले बमोजिम पालना गर्नुपर्नेछ, पालन गर्न गराउन सहयोग गर्नुपर्नेछ।

९. अख्तियार दुरुपयोग तथा भ्रष्टाचार निवारणकानूनको कार्यान्वयनमा सहयोग पुर्याउनुपर्ने :

- (क) स्थानीय तहका कर्मचारीहरुले प्रचलित कानून जिम्बो भ्रष्टाचार वा अख्तियारको दुरुपयोग गरेको ठहरिने आचारहरु गर्नु वा गराउनु हुँदैन।
- (ख) कर्मचारीले आफूले थाहा पाएको भ्रष्टाचार मानिने कार्यहरुको सूचना हुँदैन लुकाउनु।
- (ग) भ्रष्टाचारबाट आर्जित सम्पत्ति राख्ने, लुकाउने तथा प्रयोग गर्ने गजस्ता कार्यलाई दुरुत्साहन पार्दछ, गर्नु (घ) भ्रष्टाचारबाट आर्जित सम्पत्तिको खोजतलास, रोक्का, स्थानान्तरण नियन्त्रण, जफत एवं फिर्ता सम्बन्धी कार्यमा सहयोग पुर्याउनु। पार्दछ।
- (ङ) हाल वहाल रहेका कर्मचारीले यो आचारसंहिता लागू भएको तीन महिना भित्र तथानया भर्ना हुने कर्मचारीले आफू नियुक्ति भएको तलेमिपि महिना भित्र आफ्नो र आफ्नो परिवारको सदस्यको नाममा भएको चल अचल सम्पत्ति, सेयर, बैक बैलेन्सको विवरण, जवाहिरात, सुन, चादीको विव संबन्धित स्थानीय तहवा कार्यालय मुखप्र समक्ष पेश गर्न पर्ने छ।
- (च) आफ्नो वा आफ्नो परिवारको कुनै सदस्यका नाममानै कुअचल सम्पत्ति प्राप्त गरेमा लागेको मोल समेतको नकारीजा संबन्धित स्थानीय तहमा पेश गर्नु पर्नेछ।

१०. गैर सरकारी संस्थाको दर्ता साभेदारी

- (क) कर्मचारीले सम्बन्धित स्थानीय तहमा दर्ता नभएको गैर सरकारीसंग संस्थ साभेदारी कार्यमा संभौता गर्ने गराउने र सो को गिल सहयोग पुर्याउनु हुँदैन।

(ख) नेपालको सामाजिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथासिकऐतिहाविष्यमा आँच पुराउने गैर सरकारीथाकोसंस् दर्ता खारेजी गरी कार्यक्रम समेतगर्नबन्दसहयोग पुरयाउनेजिम्मेवारीसवैकर्मचारीको हुनेछ ।

(ग) कुनै विदेशी वा विदेशी संस्थाले,नेपालको सभ्यता, नेपालीचकोबी सदभाव विरुद्ध काम गरेको वा गर्न लागेको जानकारी भएमा तत्काल सम्बन्धित निकायमाकर्मचारीलेसूचित गर्नुछेपन ।

११. स्वतन्त्रता, निष्पक्षता, समान र कदरपूर्ण व्यवहार सम्बन्धी आचरणहरु :

(क) कर्मचारीले स्थानीय तहको संस्थागत एवं कार्यगत निष्पक्षतावृद्धिअभिगर्न प्रयत्नशील रहनु पर्दछ । (ख) कर्मचारीले पदीय कर्तव्य निर्वाह गर्दाय् वाह आन्तरिक क्षेत्रबाट प्रत्यक्ष वा पराक्षरूपमा आउने

प्रभाव, प्रलोभन, दवाव, भनसुन, धम्की, आग्रह आदिबाट प्रेरित वा प्रभावित नभई कार्य सम्पादन पर्दछ ।

(ग) कर्मचारीले आफ्नो पदीय कर्तव्य पुरा गर्दा स्वतन्त्रता पूर्वक कार्य सम्पादनगर्नु पर्दछ र अन्य पदाधिकारु तथा कर्मचारीहरुलाई पनि स्वतन्त्रतापूर्वक कार्य गर्ने सहज वातावरण प्रदान गर्नु पर्द प्रचलित कानूनले निषेध गरेकोकुनैकार्य गर्न, गराउन हुँदैन

५. अन्य आचरणहरु:

(१) माथि उल्लेख गरिएको अतिरिक्त देहायकाआचरणकोपालना गर्नुगराउनुस्थानीय तहकाका कर्मचारीको कर्तव्य हुने छ ।

(क) संबन्धित स्थानीय तहबाट अख्तियार नपाई कुनै कागजपत्र वा सूचनालाईप्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपबाट अनधिकृत कर्मचारी वाव्यक्ति वा प्रेसलाईसूचना गर्नुहुँदैन रकार्यालयको गोप्यता भंग गर्नु हुँदैन

(ख) नेपाल सरकारवा स्थानीय तहकोकाम कारवाहीमा प्रतिकूल प्रभाव पर्ने गरी कुनै पत्रपत्रिकाम आफ्नो वास्तविक वा काल्पनिक नामबाट वा बेनामी कुनै लेख प्रकाशन रेडियोगर्नवा वा टेलिभिजनद्वारा प्रसारण गर्न हुँदैन ।

(ग) नेपाल सरकारवा स्थानीय तहकोनीतिको विरोधमाकुनैवक्तव्य प्रकासन गर्न हुँदैन

(घ) कार्यालयमानिर्धारित समयमा नियमित रूपले आफ्नो कार्यलयमा हाजिरहुनु पर्छ र विदाको निकास नलिई आफ्नो काममा अनुपस्थित हुन हुँदैन ।

(ङ) संबन्धित स्थानीय तहको कामसम्बन्धि कुरामा आफू भन्दा माथिका अधिकृतले दिएकाआज्ञोलाई सिध्रता र परिश्रमको साथ पुरा पर्दछगर्नु।

(च) आफ्नोकुरामा मतलब साध्य गर्न आफू भन्दा माथिकानिर्वाचितपदाधिकारी वा कर्मचारीहरु माथि कुनैराजनैतिक वा अरु अवान्छनीय प्रभाव पार्नवा प्रभाव पार्ने प्रयत्न गर्न हुँदैन

(छ) कुनैपनि कर्मचारीलेमुलुकी ऐन विहावारीको महलको विपरित हुने गरी विवाह गर्नहुँदैनगराउनु।

(ज) कुनै पनि राजनैतिक पदको निर्वाचनमा भाग लिन वा कसैको निमित्त मत माग्न वा कुनै प आफ्नो प्रभाव पार्न हुँदैन ।

तर, प्रचलित कानून वमोजिम पाएको मतदानको अधिकार प्रयोग गर्न यसले बन्देज लगा मानिने छैन ।

(झ) कर्मचारीलेबभ्नुबुभाउनु पर्नेगद निन्सी कागज म्याद भित्र बभ्नुबुभाईदिनुपर्नेछ ।

(ञ) कुनै पनि कर्मचारीले अरुप्रति सम्मानजनक ब्यवहार गर्ने,शिष्ट भाषाको प्रयोग कार्यगर्ने गर्नु पर्दछ ।

(ट) प्रचलित कानून वमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारको प्रयोग गर्दा वदनियत वा स्वेच्छाचारीरूपमा गराउनु हुँदैन ।

- (ठ) कुनै पनिकर्मचारीले कुनै पनिविदेशी मुलुकको स्थायी बसोवासडी. भि.व को लागि आवेदन गर्नु हुदैन
- (ड) कुनै पनिकर्मचारीले पदीय मर्यादामा आंच आउने गरी कुनै समूह वा व्यक्ति संग कानून विपरित गर्ने, संभौता गर्ने कार्य गर्नु गराउनु हुदैन ।
- (ढ) कुनै पनिकर्मचारीले प्रचलित कानून, अदालतको निर्णय वा आदेश, संवैधानिक निकाय र ने सरकारको निर्णयको सदैव सम्मान र पालना गर्न पर्दछ ।

६. नागरिक वडापत्र बमोजिम जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्ने :

- (क) स्थानीय तहका कर्मचारीहरूले स्थानीय तहले जारी गरेको नागरिक वडापत्रलाईन गरीसम्मासो वडापत्र अनुरूप कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहगर्नु पर्नेछ ।
- (ख) कुनैपनि कर्मचारीले आफुकहाँ आएको गुनासो तत्कालै सुन्ने व्यवस्था मिलाई फछर्योट गर्नु

७. पब्लिक डे वा नागरिक दिनको कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्ने:

- (क) स्थानीय तहबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाको सम्बन्धमा प्रत्यक्ष प्रभावित हुनेनागरिकलाई स्थानीय निकायको कार्यालयपरिसरभित्र वा अन्य उपयुक्त स्थानमा आमन्त्रण गरी उनीहरूका समस्याहरू समाधान गर्ने सिलसिलामा जिम्मेवारकर्मचारीको भूमिकामा तत्कालर निकास दिन सहयोग पुराउने काम गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) स्थानीय तहका कर्मचारीहरू ब्लिकप डे को आयोजना स्थलमा आफनो जिम्मेवारीको सूचना सहित उपस्थित हुन पर्नेछ ।

भाग - ३

आचारसंहिताको पालन गर्ने गराउने व्यवस्था

द. आचारसंहिता अनुगमन समितिको गठनकारवाही :

१. आचारसंहिता अनुगमन समितिको गठन

- (१) स्थानीय तहका कुनैकर्मचारीले यस नियम तथाअन्य प्रचलित कानून बमोजिम पालन गर्नुपर्ने आचारहरू उल्लंघन गरे, नगरेको सम्बन्धमा जांचवुझअनुगमनतथा गर्नका लागिस्वन्धित स्थानीय तहमा देहायका सदस्यहरू रहेको एक आचारसंहिता अनुगमन समितिको गठन गरिनेछ :

क.	स्थानीय तहकोप्रमुख र उपप्रमुख बाहेकपदाधिकारीअन्य छानेको एक जना	वा कर्मचारीमध्येवाट	संयोजक
ख.	स्थानीय तहकोसदस्यहरू वा कर्मचारीमध्येवाटस्थानीय तहले छानेको दुई		सदस्य

ग.	स्थानीय तहले तोकेको एक जना अधिकृत कर्मचारी	सचिव
----	--	------

- (२) अनुगमनसमितिका संयोजकवा सदस्य वा सचिवमाथि नै यस आचारसंहिताको उल्लंघन सम्बन्धमा उजुरी रीप निर्णय गर्नुपर्ने अवस्था भएमा सो विषयको छलफल, जाँचबुझ तथा निर्णय प्र निज सहभागी हुन पाउने छैनन्।
- (३) यस आचारसंहिताको संयुक्तरूपमा उल्लंघन गरेको भनी अनुगमन समितिकासंयोजकसदस्यहरु तथा सचिव माथि कुनै उजुरेकोमापर त्यस उपर सम्बन्धित स्थानीय निकायले छानविन गरी त्यसपछि बस्नेस्थानीय तहकाकोबैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ।

२. अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार :

- (१) अनुगमनसमितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार देहायबमोजिमहुनेछ,
- (क) आचारसंहिता उलंघन गरे, नगरेको सम्बन्धमा उजुरी परेमा वा जानकारी हुन आएमा सो अनुगमन समितिलेजाँचबुझ तथा छानविन गर्न सक्नेछ।
- (ख) अनुगमन समितिलाई जाँचबुझ तथा छानविनका सिलसिलामा समाव्हान जारी गर्ने र साक्षी प्रमाण बुझ्ने अधिकार हुनेछ।
- (२) अनुगमन समितिको कामको लागि आवश्यक जनशक्ति, काम गर्ने ठाउँ, सामग्री तथा उचित वातावरण बनाईदिने जिम्मेवारीस्थानीय तहको हुनेछ।

३. अनुगमन समितिको बैठक तथा कार्यविधि :

- (१) अनुगमनसमितिको कार्य संचालन विधि देहायबमोजिमहुनेछ,
- (क) अनुगमन समितिको बैठक दुई महिनामा एक पटक बस्नेछ तर कुनै विषयमा उजुरी परी व वस्तु परेमा आवश्यकता अनुसार बस्नसक्छ।
- (ख) अनुगमन समितिको बैठकको निर्णय बहुमतको आधारमा हुनेछ।
- (ग) अनुगमन समितिले कारवाही गर्दा सम्बन्धितकर्मचारीलाई सफाई पेश गर्ने उचित मौका दिन पर्नेछ।
- (घ) अनुगमन समितिले जाँचबुझबाट देखिएको विवरण सहितको राय स्थानीयप्रतिवेदनतह समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।
- (२) अनुगमन समितिको बैठक तथा जाँचबुझ सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले तोक्न सक्नेछ।

४. अनुगमन समितिका सदस्यहरुको सेवा तथा सुविधा :

- (१) अनुगमन समितिका सदस्यहरुको बैठक भत्तास्थ नीय तहको बैठकमा सदस्यले पाएसरह हुनेछ। बैठक भत्ता बाहेक अन्यसुविधा उपलब्ध गराउन सकिने छैन।

५. उजुरी :

- (१) कुनैकर्मचारीले पेशागत आचार उल्लंघन गरेकोमा अनुगमन समिति समक्ष उजुरी दिन सकिनेछ ।
- (२) माथि (१) बमोजिम दिइने उजुरीमा कर्मचारीले कुन आचार उल्लंघन गरेको हो सोको आधार प्रमाण खुलाउनु पर्नेछ ।
- (३) उजुरीको सम्बन्धमा कारवाही माग गर्दा अनुगमन समितिले उजुरवालासंग थप विवरण वा कागजात माग गर्न सक्नेछ ।

६. गोप्य राख्नुपर्ने :

- (१) अनुगमन समितिले उजुरवालाको नाम गोप्य राख्नु पर्नेछ ।
- (२) प्राप्त उजुरीका आधारमा कुनैकर्मचारीमाथि लागेको आरोपमाथि छानविन जारी रहेको अवस्थामा आरोपितको नाम समेत गोप्य राख्नु पर्नेछ ।

७. जाँचबुझ : आचारहरूको उल्लंघन गरेको उजुरी परेमा वा जानकारी अनुगमनभएमा समितिले देहायका प्रकृयाहरू पुरा गर्नुपर्नेछ ।

- (१) कुनै कर्मचारीका विरुद्ध आचारसंहिता उल्लंघन गरेको कुनै उजुरी परेकोमा वा कुनैत जान भएकोमा त्यसको आधारमा अनुगमन समितिले कारवाही गर्न आवश्यक छ वा छैन भनि जाँचबुझ वा गराउन सक्नेछ ।
- (२) माथि (१) बमोजिम जाँचबुझ गर्दा कुनै कर्मचारीउपर कारवाहीदेखिएमा गर्नुपर्ने अनुगमन समितिले त्यस्तोकर्मचारिलाई सफाईपेशागर्न उचित मौकादिनुपर्नेछ ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिम सफाई पेश गर्ने मौका दिँदा सम्बन्धित कर्मचारी विरुद्ध लागेको आर त्यसको आधारहरू प्रष्ट गरीस्थानीय निकायको बैठक पेशगर्नुपर्नेछ ।

८. अनुगमन समितिको सिफारिश कार्यान्वयन गर्नुपर्ने :

- (१) स्थानीय तहका कर्मचारीहरूवाट यस आचारसंहितामा उल्लेखित हरुकुर पालन नगरी आचारसंहिताको उल्लंघन गरेको भन्ने अनुगमन समितिको राय रहेकोमा सिफारिशस्थानीय तहवाट निर्णय गरीसोको कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।
- (२) आचारसंहिताको पालनका विषयमा छलफल हुँदाका बखत सम्बन्धित पक्ष, व्यक्ति, निकाय, नागरिक समाज तथा संचार माध्यमका तिनिधीहरूलाई प्र आवश्यकता अनुसार सहभागी गराउन सकिनेछ ।

९. आचार संहिताको उल्लंघनमा सजाय :

- (१) आचारसंहिताको उल्लंघन भएको ठहरेमा सम्बन्धितस्थानीय तहको निर्णय अनुसार देहायका सजायहरू गर्नसकिनेछ ।
 - (क) सम्बन्धित कर्मचारीलाई सचेत गराउने ।

(ख) आलोचना तथा आत्मालोचना गर्न लगाई सोको जानकारी सार्वजनिक गर्न लगाउने । (ग) सार्वजनिक सुनुवाइका लागि सार्वजनिक गर्ने, । गराउने

(घ) प्रचलित ऐन कानूनको उल्लंघन भएका अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा सूचना दिने आवश्यक कारवाहीका लागि लेखी पठाउने ।

(ङ) विभागीय कारवाही गर्नु पर्ने कारवाहीकाभएमालागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउने ।

भाग - ४

विविध

९. आचारसंहिताको पालन गर्नु सबैको कर्तव्य हुने :

- (१) यो आचार संहिताको पालन गर्नु प्रत्येक कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।
- (२) यो आचार संहिता कर्मचारीको सेवा शर्तको एक भागको रूपमा रहनेछ ।

१०. कर्मचारीहरूलाई आचारसंहिताको जानकारी दिनुपर्ने :

१. स्थानीय तहका कर्मचारीहरूलाई अनिवार्य रूपमा आचारसंहिताको जानकारी सहित हस्ताक्षर गराई बुझाउनु पर्नेछ ।

११. आचारसंहिताको संशोधन :

- (१) संबन्धित सभाबाट आचारसंहिता सम्बन्धी नियमहरूमा संशोधन सकिनेछगर्न ।
- (२) आचारसंहितामा भएको संशोधनको जानकारी सम्बन्धित सबै कर्मचारी, तथा सरोकारवालाहरूलाई दिनुपर्नेछ ।
- (३) आचारसंहितामा संशोधन भएका खण्डमा आम जनताको जानकारीका लागि सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।